

Folketingets Retsudvalg

Dato: 7. april 2006

Folketinget har i skrivelse af 13. marts 2006 (ad L 146) udbedt sig min besvarelse af følgende spørgsmål 7:

Spørgsmål 7:

”Ministeren bedes kommentere vedlagte artikel fra Danske Revisorer nr. 1 – marts 2006.”

Svar:

Den vedlagte artikel er i det væsentlige en gengivelse af centrale dele af L 146 Forslag til lov om ændring af lov om ægteskabets retsvirkninger og lov om skifte af fællesbo m.v.

I artiklen bemærkes afslutningsvis, at lovforslaget indeholder store fortolkningsproblemer i forhold til følgende:

1. Hvornår er en pensionsordning rimelig?
2. Hvornår er et ægteskab kortvarigt og langvarigt?
3. Hvilken pensionsopsparing kunne en hjemmearbejdende ægtefælle have foretaget?
4. Hvilken ordning er rimelig ud fra en virksomheds økonomiske forhold?

Ad 1 og 4:

Forslaget indebærer, at ægtefæller som udgangspunkt på ægtefælleskifte i anledning af separation og skilsmisse kan udtage egne *rimelige* pensionsordninger forlods uden deling med den anden ægtefælle. Dette indebærer et enkelt og forudsigt udgangspunkt, som efter ministeriets opfattelse vil føre til, at langt de fleste ægtefæller uden videre vil kunne udtage egne pensionsordninger forlods.

Med en begrænsning af mulighederne for forlodsudtagelse til *rimelige* pensionsordninger tages endvidere højde for eventuelle aldersforskelle mellem ægtefæller, ligesom der tages højde for grupper, der ikke har noget sædvanligt pensionsopsparingsforløb. Dette gælder eksempelvis selvstændige erhvervsdrivende. Også pensionsordninger for mindre grupper, der har et kortere eller anderledes opsparingsforløb end sædvanligt, som f.eks. piloter, balletdansere, sangere og lignende, vil falde ind under begrebet rimelige pensionsrettigheder, hvis ordningen må anses for rimelig i forhold til den pågældende ægtefælles økonomiske situation og forventede pensioneringstidspunkt.

Centralt ved vurderingen af, om en ordning er rimelig, er, om ordningen er sædvanlig for den pågældende. Afgrænsningen er således knyttet til, hvad der på indbetalingstidspunktet er sædvanlige pensionsindbetalinger for den pågældende ægtefælle – eller hvad der svarer hertil.

Alle sædvanlige arbejdsmarkedspensioner er således rimelige, idet ordninger aftalt mellem arbejdsmarkedets parter må anses som udtryk for det pensionsopsparingsniveau, der

er almindeligt accepteret som svarende til de pågældendes uddannelses- eller arbejdsmæssige situation. Regelmæssige indbetalinger til en pensionsordning, der størrelsesmæssigt svarer til de på et givet tidspunkt sædvanlige arbejdsmarkedspensionsindbetalinger inden for det pågældende område, vil således som udgangspunkt kunne udtages forlods og dermed holdes uden for bodelingen. Dette gælder uafhængigt af, om den pågældende ægtefælle på indbetalingstidspunktet er ansat eller ej, og om ægtefællen har en pensionsordning som led i sin ansættelse eller ej.

Ved vurderingen af, om en pensionsordning for en selvstændig erhvervsdrivende kan holdes uden for bodelingen, må der lægges vægt på, om ordningen må anses for rimelig ud fra en samlet og konkret vurdering af virksomhedens økonomiske forhold. Er der gennem en periode foretaget regelmæssige indbetalinger til en pensionsordning, som ud fra virksomhedens forhold kan betragtes som sædvanlige, vil pensionsordningen være at betragte som rimelig.

Hensigten med at knytte afgrænsningen til, hvad der på indbetalingstidspunktet er sædvanlige pensionsindbetalinger for den pågældende ægtefælle – eller hvad der svarer hertil – er også at tilvejebringe en så objektiv målestok som mulig. Det afgørende er, hvilke beløb der indbetales f.eks. efter den pågældendes overenskomst. Målestokken er ikke det nuværende pensionsniveau, ikke det gennemsnitlige danske pensionsniveau og ikke en rimelig dækningsgrad. Hvis en ægtefælle samtidig med en sædvanlig pensionsopsparing foretager en ekstra pensionsopsparing (der i andre sammenhænge vil kunne karakteriseres som rimelig), skal værdien af denne ekstra pensionsopsparing indgå i delingen, da den som udgangspunkt i forhold til den anden ægtefælle skal sidestilles med anden opsparing. Har den ekstra indbetaling haft til formål at kompensere for, at pensionsopsparingen er påbegyndt i en relativ sen alder som følge af, at der slet ikke har været pensionsdækning på ægtefællens arbejdsområde, at der har været ret beskedne indbetalingsprocenter, eller fordi ægtefællen er kommet sent ind på arbejdsmarkedet, er udgangspunktet stadig, at værdien af den ekstra indbetaling skal indgå i delingen – medmindre den pågældende ægtefælle er den, der i forvejen har den mindste pensionsopsparing (se nedenfor).

Ved vurderingen af, om en pensionsordning må anses for rimelig, skal der størrelsesmæssigt ud over ægtefællens egen situation og indtjeningsforhold også lægges vægt på ægtefællernes samlede situation. Pensionsindbetalinger udover en sædvanlig arbejdsmarkedspension – eller hvad der svarer hertil – som har til formål at bringe den i pensionsmæssigt henseende ringest stillede ægtefælle op på niveau med den anden ægtefælle, vil derfor som udgangspunkt skulle anses som en del af en rimelig pensionsordning, hvis ægtefællernes økonomiske forhold i øvrigt tilsiger en sådan ekstra opsparing. Foretager begge ægtefæller ekstra pensionsindbetalinger, vil ligedelingsprincippet for disse ekstra indbetalinger føre til, at kun differencen i værdien af den yderligere opsparing bliver delt.

Ad 2:

Efter forslag til lov om ændring af lov om ægteskabets retsvirkninger og lov om skifte af fællesbo m.v. kan der efter § 16 c ske forlods udtagelse af alle egne pensionsordninger, hvis der har været tale om et ægteskab af kortere varighed. Ægteskabets varighed har ligeledes afgørende betydning efter forslaget § 16 e, hvorefter der kan blive tale om en rimelighedskompensation, hvis ægteskabet har været af længere varighed.

Det følger af bemærkningerne til bestemmelserne, at et ægteskab som udgangspunkt vil blive anset som kortvarigt, hvis det har været i mindre end ca. 5 år.

Denne afgrænsning kendes fra andre beslægtede områder. Således indeholder fællesboskiftelovens § 69 a en regel, hvorefter der under visse betingelser kan ske skævdeling

af fællesboet, hvis ægteskabet har været af kortere varighed. Ægteskabet betragtes normalt som kortvarigt, hvis det har været under ca. 5 år.

Et ægteskab vil som udgangspunkt blive anset som langvarigt, hvis det har været over ca. 15 år.

Denne afgrænsning er som udgangspunkt udtryk for en regelforenkling. Kun hvert 4. ægteskab, der opløses ved skilsmisse, har været i 15 år, og i en stor del af disse ægteskaber vil ægtefællerne begge have pensionsrettigheder. Reglen vil således kun skulle anvendes på et meget begrænset antal ægtefæller.

Afgrænsningen skal også ses i sammenhæng med, at pensionsopsparing foretages over mange år, og at pensioner har en særlig karakter. Endelig hænger afgrænsningen snævert sammen med den foreslåede fællesskabskompensationsregel, hvorefter der kan ske kompensation, hvis der er en klar sammenhæng mellem årsag (fællesskabet) og pensionstab. Efter rimelighedskompensationsreglen kan der ske kompensation, hvis en ægtefælle blot er havnet i en pensionsmæssigt dårlig situation.

Ad 3:

Efter forslaget til § 16 e kan en ægtefælle få kompensation for det ”pensionstab”, den pågældende har haft på grund af den måde, ægtefællerne har indrettet sig på under ægteskabet. Bestemmelsen giver således mulighed for kompensation, hvis ægtefællernes fællesskabsadfærd har ført til, at den ene ægtefælle har sparet mindre op til pension, end den pågældende ellers ville have gjort.

Opgørelsen af kompensationsbeløbet tager således udgangspunkt i det beløb, ægtefællen ville have opsparat i pension. Ved vurderingen af, hvilken pensionsopsparing en hjemmearbejdende ægtefælle kunne have foretaget, må der foretages et skøn over den pensionsopsparing, som den pågældende ville have foretaget, hvis vedkommende havde været på arbejdsmarkedet.

Lars Barfoed

/Kirsten á Rogvi